

Archiwum Żydowskiego Instytutu Historycznego
im. E. Ringelbluma

Spuścizna
Szymona Tauba i Władysława Chrapusty

Sygn. S/358

(1887, 1921-1943, 1946-1982)

Opracowanie
Aleksandra Możdżyńska i Monika Taras

Warszawa 2016-2019

Wstęp

Dr Szymon Taub urodził się w 1887 r. Był nauczycielem gimnazjalnym w Gródku Jagiellońskim. Był autorem książek z zakresu stenografii polskiej. Prawdopodobnie zginął w 1943 r. w Gródku Jagiellońskim. Większość swoich prac Szymon Taub przesłał w czasie wojny Władysławowi Chrapuście, którego uczynił swoim spadkobiercą.

Władysław Chrapusta urodził się w 1896 r. w Łoponiu. Był znawcą stenografii, bibliofilem, kolekcjonerem ekslibrisów, hebraistą i tłumaczem. Był dyplomatą w Izraelu. Zmarł 28 stycznia 1982 r. w Warszawie.

Taub i Chrapusta byli współautorami trzeciej części opracowania *Dzieje stenografii. Cz. 3, Bibliografia stenografii polskiej oraz indeks rzeczowy i imienny do dziejów* [1933]

Ponadto Szymon Taub opublikował:

Dzieje stenografii: z licznymi fotografiami, Szymon Taub, Stefania Bobrowska, 1931

Dzieje stenografii. Cz. 2, uzupełnienie dziejów od 1931 r. oraz tablice stenograficzne do dziejów stenografii, Szymon Taub, 1933

Zwięzłe dzieje polskiej stenografii, Szymon Taub, 1939

Zwięzła bibliografia stenografii polskiej, Szymon Taub, 1939

Dzieje zespołu

Spuścizna Szymona Tauba została prawdopodobnie przekazana do zbiorów Żydowskiego Instytutu Historycznego przez Władysława Chrapustę w 1978 r. Wcześniej Chrapusta chciał ją podarować Bibliotece Narodowej w Warszawie, ale ta odmówiła jej przyjęcia (1973 r.).

Chrapusta sporządził szczegółowy inwentarz spuścizny Tauba, w którym kilka ostatnich pozycji zajmują opisy jego własnych zbiorów. Oprócz spuścizny po Taubie Chrapusta prawdopodobnie przekazał do zbiorów ŻIH m.in. kilka własnych przekładów utworów autorów żydowskich oraz egzemplarze izraelskich gazet.

Spuścizna Szymona Tauba znajdująca się w zbiorach ŻIH nie obejmuje wszystkich opisanych w inwentarzu pozycji prac Tauba. Ponadto prawdopodobnie Władysław Chrapusta, który był również filatelistą, pozbawił korespondencję znaczków.

Obydwu spuściznom nadano tę samą sygnaturę.

Wykaz skrótów:

b.d. - bez daty

fot. - fotografie

l. - luźne

j. ang. – język angielski

j. hebr. – język hebrajski

j. pol. – język polski

j. niem. – język niemiecki

mps – maszynopis

mps pow. – maszynopis powielany

rkps - rękopis

s. - strony

Inwentarz:

1. Spuścizna Szymona Tauba.
Inwentarz (numeryczny) archiwum stenograficznego od 1922 do 1943 roku Szymona Tauba sporządzony przez Władysława Chrapustę¹ (nr 1-2008, 2014) oraz archiwum Władysława Chrapusty (nr 2015-2023).
1922-1943, 1965, rkps, zeszyt, j. pol., s. 1- 132
2. Spuścizna Szymona Tauba.
Rękopis książki *Dzieje stenografii polskiej* [Część 1]
bd, rkps, mps, l., j. pol., s. 1- 516
3. Spuścizna Szymona Tauba.
Rękopis książki *Dzieje stenografii polskiej* [Część 2]
bd, rkps, l., j. pol., s. 517-756
4. Spuścizna Szymona Tauba.
Rękopis książki *Dzieje stenografii polskiej* [Część 3]
bd, rkps, l., j. pol., s. 801-1253
5. Spuścizna Szymona Tauba.
Rękopis książki *Dzieje stenografii polskiej* [Część 4]
bd, rkps, l., j. pol., s. 1254-1663
6. Spuścizna Szymona Tauba.
Rękopisy podręczników i kursów opracowane przez Szymona Tauba:
Kurs systematyczny (99)
Współczesny system stenografii polskiej (100)
Nowoczesna stenografia polska (101)
Przegląd systemu (104)
Wskazówki w sprawie przystosowania nowoczesnego systemu stenografii polskiej (106)
Wskazówki do języków (107)
Zwięzłe dzieje stenografii polskiej (132)
1931-1937, rkps, zeszyty, j. pol., s.
7. Spuścizna Szymona Tauba.
Korespondencja wychodząca².
1921-1942, rkps, l., j. pol., s.
8. Spuścizna Szymona Tauba.
Korespondencja przychodząca (nr 175, 729, 766, 777, 1233, 1315-1322, 1324-1334-1345, 1347-1349 b, 1351-1399, 1401-1530).
1921-1939, rkps i mps, mps pow., l., j. pol., j. niem., j. ang., s.
9. Spuścizna Szymona Tauba.
Korespondencja przychodząca (nr 1531-1543-1681, 1683-1699).
1921-1939, rkps i mps, mps pow., l., j. pol., j. niem., j. ang., s.
10. Spuścizna Szymona Tauba.
Zeszyty uczniów wykorzystane przez Szymona Tauba do notatek i opracowań.
Odczyt Piotra Jahnke z Łodzi (108)
Tadeusz Wezdeńko (109)
Irena Werhunówna (110)

¹ Na poszczególnych dokumentach widnieją numery (niekiedy datowanie) nadane przez Władysława Chrapustę.

² W tym list do Władysława Chrapusty w sprawie przekazania spuścizny (17.08.1942 r.)

- Irena Jansohn (116)
Wanda Paluchówna (120)
Emilia Grochowiczówna (124)
NN (125)
Jan Weresiuk (126)
Antoni Wiwer (127)
Zbigniew Janicki (128)
Antoni Haupt (129)
Wanda Labudówna (130)
Marja Kröle (131)
1929-1934, rkps, zeszyty, j.pol., j. niem., s.
11. Spuścizna Szymona Tauba.
Notatki sporządzone przez Szymona Tauba (nr 102, 103, 105, 117-119, 121-123, 2019, 2020 oraz bez numerów).
bd, rkps, l., j. pol., s.
12. Spuścizna Szymona Tauba.
Varia:
Regulamin zawodów stenograficznych (nr 1314).
Wizytówki.
Egzemplarz gazety *Nowa Reforma* nr 80 (08.04.1887).
1887, 1930, druk, ksero, mps., j. pol., s.
13. Spuścizna Władysława Chrapusty.
List Stefanii Bobrowskiej do Władysława Chrapusty, gdzie w załączeniu przesyła odbitkę zdjęcia Szymona Tauba.
1965, mps, fot., j. pol., s./1
14. Spuścizna Władysława Chrapusty.
Artykuł w tłumaczeniu na j. polski dr Dawida Lazara *W. Chrapusta – Polak, który się zakochał w hebrajszczyźnie. Historia o kalendarzu żydowskim w Moskwie*.
Opublikowany w gazecie Ha-Arec nr 8156 (28.06.1946).
[1946], mps, j. pol., s./2
15. Spuścizna Władysława Chrapusty.
Fragment poematu Abrahama Suckewera *Cu Pojln [Do Polski]* ze zbioru: *Idisze gas*, Nowy Jork 1947; w języku jidysz oraz w tłumaczeniu na język polski Władysława Chrapusty [publikacja w: *Dawar* nr 7126, 17.12.1948].
Przekłady Władysława Chrapusty na język polski utworów: Izraela Efrata, Jehudy Ha-Lewiego, Salomona Ibn Gabirola.
[1948], rkps, mps, ksero, j. żyd., j.pol., s.
16. Spuścizna Władysława Chrapusty.
Dwa listy Uri Cwi Grinberga do Władysława Chrapusty (12.12.1932, 25.11.).
Pismo Henryka Piaseckiego do dyrektora ŻIH Maurycego Horna z prośbą o pozwolenie przeprowadzenia rozmowy z Władysławem Chrapustą (16.03.1978 r.).
Trzy notatki Henryka Piaseckiego sporządzone po rozmowie z Władysławem Chrapustą (23.05.1978 r.) dot. listów od Grinberga oraz korespondencji między Chaimem Nachmanem Białkiem a Władysławem Chrapustą.
1932, 1978, rkps, mps, j. hebr., j. pol., s.
17. Spuścizna Władysława Chrapusty.
Fragmenty gazet w języku polskim i żydowskim, w których ukazały się artykuły o

Władysławie Chrapuście.

1932-1933, druk, j. żyd., j. pol., s.

18. Spuścizna Władysława Chrapusty.

Egzemplarze *La Merhaw, Dwar Haszawua* (dodatek do gazety *Dawar*), *Hotam* i fragmenty izraelskich gazet.

1946-1947, 1956, 1954, 1970-1971, druk, j. hebr., s.

19. Spuścizna Władysława Chrapusty.

Nekrolog Władysława Chrapusty z *Życia Warszawy* (01.02.1982 r., zmarł 28.01.1982 r.).

Notatka Władysława Chrapusty „Inwentarz rękopisów i korespondencja dr Szymona Tauba z Gródka Jagiellońskiego z dziedziny stenografii polskiej 1922-1943” z odręczną adnotacją Zakładu Rękopisów Biblioteki Narodowej” „Nie reflektujemy 25.04.1973 r.” (omowa przyjęcia do zbiorów spuścizny Szymona Tauba).

1973, 1982, druk, rkps, j. pol., s.